

Oponentský posudok habilitačnej práce

Bol som poverený na vypracovanie oponentského posudku na habilitačnú prácu, ktorú vypracovala JUDr. Olga Pouperová, Ph.D. na tému *Institucionální aspekty regulace médií*. S ohľadom na danú skutočnosť predkladám tento posudok.

Posúdenie témy, cieľa práce a použitých metód

Tému, ktorú si autorka zvolila pokladám za veľmi aktuálnu. Navyše mi je známe, že autorka sa predmetnej problematike dlhodobo venuje. Uvedená oblasť je neustále veľmi aktuálna a obsahuje okrem iného množstvo právnych problémov. Výber témy tak hodnotím veľmi pozitívne.

Stanovenie cieľa možno abstrahovať z úvodu práce. Tento cieľ nie je úplne explicitne vyjadrený. Cieľom vnímam analýzu konkrétnych problémových bodov v rámci rozoberanej problematiky spolu s následnými návrhmi na riešenie týchto problémov do budúcnosti.

Stanovený cieľ hodnotím pozitívne. Rozoberaná problematika ponúka pomerne veľké množstvo zaujímavých problémov. Z toho dôvodu takéto vytýčenie cieľa je možné považovať za dostatočné. Navyše autorka v práci podľa môjho názoru veľmi presvedčivo preukazuje, že rozoberané právne problémy sú veľmi aktuálne a zasluhujú si aj náležitú pozornosť zo strany teórie a vedy.

Za základné metódy, ktoré autorka používa, možno označiť analytickú metódu a syntetickú metódu. Autorka okrem týchto metód využíva v jednotlivých častiach práce aj iné metódy. Príkladom je metóda historickej komparácie alebo metóda medzinárodnej komparácie.

S ohľadom na cieľ práce a rozoberanú problematiku považujem použité metódy za vhodné zvolené. Zastávam názor, že na základe použitia týchto metód sa autorke podaril naplniť cieľ, ktorý bol pre prácu stanovený.

Posúdenie formálnej stránky práce

Predkladaná práca má 259 strán. Pozostáva z úvodu, dvoch samostatných častí členiacich sa na kapitoly a záveru. Každá z týchto dvoch častí obsahuje štyri kapitoly. Kapitoly prvej časti sú za sebou zaradené v nasledovnom poradí – Regulácia (rozumej vrchnostenská regulácia), Ďalšie regulačné systémy, Regulačné orgány, Nezávislé regulačné orgány, Rada pre rozhlasové a televízne vysielanie. Kapitoly druhej časti sú za sebou zaradené v nasledovnom poradí – Verejnoprávne vysielanie, Vysielanie verejnej služby, Verejnoprávne vysielanie v kontexte základných práv, Verejnoprávne vysielanie v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, Český rozhlas a Česká televízia. Na záver každej časti sa nachádza samostatné zhrnutie pre konkrétnu časť.

Súčasťou práce sú aj prehlásenie, obsah, zoznam skratiek a skrátených názvov, resumé v anglickom jazyku, zoznam zdrojov rozdelených na monografie a iné knižné publikácie,

články a príspevky v zborníkoch alebo kolektívnych monografiách, odborné články a iné odborné publikácie dostupné online, iné online zdroje, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Komisie pre ľudské práva, rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, Európskeho súdneho dvora, Tribunálu, rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, Rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu, rozhodnutia zvláštneho senátu zriadeného podľa zákona číslo 131/2002 Sb., o rozhodovaní niektorých kompetenčných sporů, rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Československej republiky, rozhodnutia Poľského ústavného tribunálu, rozhodnutia Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko, prameňov práva Európskej únie, Českej republiky, Belgicka, Estónska, Francúzska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Slovenska, Spojeného kráľovstva, Spolkovej republiky Nemecko, Španielska, Švajčiarska, Spojených štátov amerických, iné dokumenty, abstrakt, kľúčové slová.

Predmetné členenie práce považujem s ohľadom na stanovenie témy a cieľa práce za vyhovujúce. Práca je z môjho pohľadu logicky členená na jednotlivé časti a kapitoly, ktoré na seba vhodne naväzujú.

Oceňujem tiež jazykovú stránku práce. Pozitívne hodnotím štýl autorky a gramatickú úroveň. Práca je zrozumiteľná, jednotlivé problémy v nej jasne, zreteľne podané. Práca sa dobre číta.

Posúdenie obsahovej stránky práce

Z obsahového hľadiska autorka poukazuje na viaceré problémy koncepčného charakteru ako aj nedostatky pozitívnej právnej úpravy. Nevyhýba sa aj vlastným stanoviskám vrátane návrhov na možnosť úpravy v budúcnosti.

Bolo by pomerne obtiažne zaujať stanovisko ku všetkým problémom, ktoré boli v práci prednesené. Z tohto dôvodu sa vyjadrím z obsahového hľadiska len k určitým častiam (názorom), ktoré ma osobitne zaujali. Prípadne k niektorým častiam, v ktorých som sa s autorkou názorovo nestotožnil. Účelom tohto vyjadrenia pritom nie je kritika práce, ale vyjadrenie vlastného názoru k rozoberaným problémom.

Veľmi ma už samotným názvom upútal oddiel 1.2 nazvaný Ospravedlnení regulace. Autorka v tomto oddieli na strane 15 uvádza, že v demokratickom štáte založenom na úcte k slobodám jednotlivca by preto mali byť uprednostňované, pokiaľ k ochrane stanovených záujmov a dosiahnutia účelu postačia, nevyrchnostenské mechanizmy. V súvislosti s týmto názorom dávam do pozornosti aj názor prezentovaný na strane 12, podľa ktorého osoby aktívne legitimované na podanie žaloby nemusia byť vždy motivované na podanie návrhu napríklad preto, že protiprávne konanie jedného účastníka trhu ostatných nepoškodzuje tak zásadne, aby iniciovali príslušné konanie.

Vo všeobecnej rovine sa s uvedeným tvrdením stotožňujem. K súkromnoprávnej ceste ochrany je však potrebné povedať, že môže v ideálnej rovine platiť len za predpokladu úplnej rovnosti osôb. Tu však narážame na rôzne prekážky, ktorými sú napríklad rôzna intelligenčná, vzdelanostná a ekonomická úroveň osôb. Môže sa stať, že osoba súkromnoprávny prostriedok nevyužije len preto, že nebude mať vedomosť o možnosti právnej ochrany. Uvedomujem si, že minimálne v podmienkach Slovenskej republiky je každá osoba oprávnená si vybrať advokáta za účelom právneho zastupovania. Je však iluzórne si myslieť, že každá osoba to môže reálne urobiť s ohľadom na jej ekonomické možnosti.

Význam verejnoprávnej regulácie vidím práve v ochrane slabších subjektov v právnych vzťahoch. Z tohto dôvodu sa domnievam, že verejnoprávna regulácia by mala mať vo vyspelých štátoch vždy svoje miesto. Nepovažujem ju za nesystémový prvok v právnych poriadkoch. Súhlasím však s tým, že pri každej verejno-mocenskej regulácii by mala byť hľadaná primeraná hranica, aby v neprimeranej miere neboli obmedzované základné subjektívne práva jednotlivých subjektov právnych vzťahov.

Autorka na stranách 55 – 56 poukazuje na možný problém protiústavnosti v kreovaní nezávislých regulačných orgánov. V tejto súvislosti sa domnievam, že nie je potrebné, aby ústava konkrétneho štátu postihla základ organizácie celej verejnej správy. Navyše pokiaľ pri orgáne verejnej správy nemôžeme nikdy hovoriť o úplnej nezávislosti. Napriek tomu, že vieme kreovať orgán, ktorý nebude mať nad sebou orgán vo vertikálnom postavení, bude tento orgán spravidla tiež na štáte, teda aj štátnej moci, závislý. Minimálne ekonomicky, čo aj autorka uvádza na strane 57.

Autorka na stranách 65 – 71 načrtáva zaujímavý problém ústavnosti regulačných orgánov a ich vzťahu k vláde. V tejto súvislosti sa domnievam, že ani nezávislé regulačné orgány nemôžu byť úplne nezávislé bez akejkoľvek kontroly. Ich akty majúce normatívny charakter majú výrazný dopad na množstvo obyvateľov. Z tohto dôvodu by mal mať štát mechanizmy, aby sa nesprávali pri výkone svojej pôsobnosti úplne svojvoľne. Nemožno v teoretickej rovine vylúčiť ani korupčné správanie sa členov týchto orgánov, ktoré by mohlo viesť k veľkým problémom a škodám.

Autorka na strane 107 uvádza, že pokiaľ ide o postavenie Rady pre vysielanie a retransmisiu v Slovenskej republike, je v teórii sporné, kam tento orgán zaradiť. V Slovenskej republike má Rada pre vysielanie a retransmisiu postavenie samostatného subjektu oddeleného od štátu. Napriek tomu sú jej zverené niektoré činnosti, ktoré vykonáva v mene štátu. Pri týchto činnostiach má teda postavenie štátneho orgánu. Tieto činnosti sú uvedené v § 5 odseku (1) zákona číslo 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších zmien.

Autorka v prvých troch kapitolách druhej časti nastoľuje otázku legitimacy verejnoprávneho vysielateľa vo vzťahu k ostatným vysielateľom. Osobitne túto otázku akcentuje v tretej kapitole, kde sa venuje slobode verejného pohybu služieb i zákazu monopolného postavenia spojeného so zákazom štátnych podpôr.

Stotožňujem sa s názorom autorky, že súčasná právna úprava aj medzinárodného práva nebráni štátom nastaviť si parametre verejnoprávneho vysielania. Dovolím si v tejto súvislosti vysloviť premisu, že táto kompetencia by aj naďalej mala ostať v rukách jednotlivých štátov. Domnievam sa, že nie je nesprávne, pokiaľ je kreovaný verejnoprávny vysielateľ na podporu a rozvoj kultúrnych hodnôt reprezentujúcich danú spoločnosť.

Na strane 161 poukazuje autorka z môjho pohľadu veľmi správne na skutočnosť, že je veľmi náročné žiadať zabezpečenie nezávislosti verejnoprávneho vysielania od osôb, ktoré sú súčasťou politického prostredia. Domnievam sa, že autorka tento vzťah veľmi dobre vystihla.

V podkapitole 4.2. v druhej časti autorka rieši otázku, či možno považovať Českú televíziu a Český rozhlas za subjekty verejnej správy. V tejto súvislosti sa domnievam, že každý subjekt verejnej správy by mal byť držiteľom verejnej moci. Samotná autorka na strane 164 uvádza, že nie sú nositeľmi vrchnostenských oprávnení. Nie je sporné, že predmetné subjekty poskytujú určité služby. Domnievam sa však, že v dôsledku absencie verejnomocenských oprávnení, nevykonávajú verejnú správu. Poskytujú len službu vo verejnom záujme.

Otázky na autora práce

1. Autorka na strane 43 uvádza spôsob výberu jednotlivých členov Rady pro rozhlasové a televízni vysílání. V tejto súvislosti poukazuje na určité problémy súvisiace najmä s politickými vplyvmi. Akým spôsobom by podľa jej názoru mohli byť jednotliví členovia vyberaní?
2. Autorka na strane 117 uvádza, že by bolo žiaduce zamedziť možnosti opätovného členstva v Rade pro visílání a retransmisii z dôvodu zvýšenia jeho nezávislosti. Nediskvalifikovali by sa tým zbytočne odborníci, ktorí sa v tomto úrade už osvedčili?

Závěrečné hodnotenie

Predložená habilitačná práca spĺňa podľa môjho názoru tak obsahové ako aj formálne náležitosti kladené pre tento typ práce. Z práce je zrejmý jej vedecký cieľ, použitá metodológia a závery, ktoré možno považovať pre účely správnej vedy za akceptovateľné. Predloženú prácu považujem za veľmi kvalitnú. S ohľadom na všetky tieto skutočnosti **odporúčam prácu na obhajobu**. V rámci obhajoby by som uvítal, keby sa autorka vysporiadala s dvoma vyššie položenými otázkami.

V Bratislave dňa 13. 2. 2017

doc. JUDr. Juraj Vačok, PhD.

Kontaktné údaje:

doc. JUDr. Juraj Vačok, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra správneho a environmentálneho práva

telefón: +421907655709

e-mail: juraj.vacok@flaw.uniba.sk